

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. birželio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. birželio 22 d. paduotu **ieškovės K. K. (buvusi Ž.)** kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 25 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Ieškovė K. K. padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 25 d. nutarties peržiūrėjimo kasacine tvarka civilinėje byloje pagal ieškovės K. Ž. ieškinį atsakovei UAB „Artus LT“ dėl avanso grąžinimo, nuostolių, delspinigių ir neturtinės žalos atlyginimo.

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas, skirstydamas bylinėjimosi išlaidas, nepagrįstai sprendė, kad ieškovės argumentai, jog ji po bylos išnagrinėjimo liko finansškai blogesnėje padėtyje negu iki kreipimosi į teismą, yra ekonominio, o ne teisinio pobūdžio. Ši teismo išvada prieštarauja Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikai, kuri vienareikšmiškai patvirtina, kad galutinis teismo ginčo rezultatas vartotojo ekonominei padėčiai yra teisinis klausimas ir jis yra susijęs su tinkamu Europos Sąjungos teisės veiksmingumo principo įgyvendinimu.

Ieškovė kasaciniame skunde taip pat nurodo, kad teismai netinkamai taikė CPK 93 straipsnio 4 dalį. Ieškovė buvo priversta savo pažeistas teises ginti teismine tvarka, kadangi atsakovas, piktnaudžiaudamas stipresne padėtimi, tikslingai atsisakė vykdyti ieškovės prašymus, tikėdamasis, kad ji išsigąs bylinėjimosi ir tokiu būdu atsakovas išvengs jam kylančios atsakomybės. Esant tokiai situacijai egzistavo pagrindas taikyti CPK 93 straipsnio 4 dalį ir bylinėjimosi išlaidas skirstyti ne pagal patenkintų ir atmestų reikalavimų proporciją, bet ir atsižvelgiant į priežastis, dėl kurių jos susidarė. Būtent toks bylinėjimosi išlaidų skirstymo principas lemtų tiek ieškovės interesų apsaugą, tiek ir viešojo intereso apsaugą formuojant vartotojų teises užtikrinanti precedentą.

Teismai nukrypo nuo kasacinio teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos dėl teisės kreiptis į teismą ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių taikymo. Europos Žmogaus Teisių Teismas 2020 m. vasario 18 d. sprendime byloje Černius ir Rinkevičius prieš Lietuvą dėl advokato išlaidų atlyginimo administracinėje byloje yra nurodęs, kad Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencija yra skirta veiksmingoms ir praktiškai naudojamoms, o ne teorinėms ar iliuzinėms teisėms užtikrinti, o kreiptis į teismą, siekiant apginti savo teises, yra beprasmiška, jei asmenys galiausiai atsiduria blogesnėje padėtyje nei prieš bylinėjimąsi.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo, turintys esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, bei nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Gražina Davidonienė

Algirdas Taminskas